

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De His Qvae Vi Metúsue causa fiunt. Titulus XL.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

formæ, quòd non est à duabus partib. Curia vel Collegij constitutus, vel saltem à maiori parte, extr. de elect. c. in Ecclesia: vel quod aliqui non sunt vocati ad constitutionē, c. quia propter, extr. de elect. vel constituti, vel constituentium nomina instrumento non sunt inserta.

DE HIS QVAE VI METUS
sue causa fiunt.

Titulus XL.

Continuatio.

Litigatores quandoque, ex iusta & legitima causa, agendo & excipiendo contra aduersarium, restitutionem in integrum merentur quibus non iniuste annumerantur hi, qui vi aut metu cōpuli, aduersario, per fraudem vim inferenti, quid dederunt, vel promiserunt.

Quid est Vis?

Vis est, maioris rei impetus, qui repelli non potest, secundum Iurisconsul. in l. 1. ff. eod. & l. si ea, ff. de act. empt.

Quot sunt Species?

Vis variæ sunt species. Alia compulsiva, per quam compellitur quis ad id faciendum, quod non faceret, si esset liberi arbitrij. Et ex hac nascitur edictum, Quod metus causa, l. 1. ff. eod. Alia expulsiua, quæ nihil aliud est, quàm si quis per vim alium de possessione sua rerum immobilium deiciat, vel res immobilibus cohærentes
mobiles,

mobiles, rapiat. Et hac inducitur interdictum, Vnde vi, tot. tit. C. vnde vi, l. 1. §. 3. ff. de vi & vi armata, & l. si quis in tantam, C. vnde vi. Alia ablatiua, quæ contingit in rebus mobilibus, & inducit actionem, vi bonorum raptorum, l. 1. §. si fundus, ff. de vi & vi armata, institut. Vi bonorum raptorum, per tot. & notatur de hac per Canonistas, in tit. extr. de treuga, & pace. Alia turbatiua, ex qua datur interdictum, vti possidetis, in rebus immobilibus, & in rebus mobilibus interdictum, Vtrubi, cum duo se possidere contendunt, ff. vti possid. & vtrubi per tot. Alia inquietiua, quæ fit, cum quis non finit alium vti re sua quiete, vel in alieno ædificat, vel edificare, inuito domino, conatur. Et ex hac datur interdictum, Quod vi, aut clam, per tot. tit. ff. quod vi, aut clam.

Quid Metus?

Metus est, instantis vel futuri periculi, mentis trepidatio, l. 1. ff. eod.

Metus quotuplex? Et quid iustus?

Metus duplex est, iustus & probabilis: & vanus vel improbabilis. Iustus est, qui in constantem virum cadere potest: Et est vitæ, cruciatûs, corporis, statûs, seruitutis, fortunarum, pudoris, & instantiæ realis, c. cum dilectus, extr. eod. l. 7. 8. 9. ff. eod. l. 4. l. isti, eod. l. 4. & 9. C. eod.

Quid vanus Metus?

Vanus & non probabilis est, qui non in constantem, sed abiectum, vecordemque hominem

O cadit

cadit: qui facile commouetur, & non timenda timet, Iason, inst. in act. quod metus causa, nu. 54. vsque ad 73. & Zas. num. 10. Et est potentia, reuerentia, perfidia, accusationis, infamia verbalis, & minarum, c. cum dilectus, extr. eod. l. etiam, ff. eod.

Quæ causa Efficiens?

Causa efficiens vis metusque probabilis est, ipsa impressio, violenta coactio, & minæ accusationis, & infamiae capitalis, eius, qui dolo vim infert: vel est necessitas imposita contraria voluntati faciendi id, quod non faceret, si liberum esset arbitrium, l. fin. & l. penul. C. eod. l. donationis, l. penult. ff. eod. gl. & Dd. in l. metum, C. eod. vnde Spec. de præsump. §. vlt. num. 7.

Quod Obiectum?

Obiectum est, corpus & animus patientis vim, vel metum in virum constantem cadentem. Est enim quædam vis, quæ corpori, & quædam, quæ animo utraque metum inducens, infertur.

Quæ Forma?

Forma certa præscribi non potest, cum varijs modis, & re, & verbis, vis metusque inferri possint, vt Dd. in l. vt vim, ff. de iust. & iure.

Quis Finis?

Finis est, vt aliquid extorqueatur, licet non semper traditio rei extortæ, sed illatam vim promissio sequatur.

Qui Effectus?

Effectus est, actio & exceptio, quod metus cau
sa,

sa. Siquidem vis compulsiva, cum plerumque do-
lo fiat, delictum est, ex quo datur obligatio, pro-
ducens actionem, Quod metus causa: quæ, licet ob
delictum, personalis sit, tamen ex æquitate natu-
rali, non tantum contra vim metumque inferen-
tem, sed contra quemcumque possessorem rei per
vim extortæ, ut officio iudicis restituatur, com-
petit, infra annum quidem in simplum, post an-
num in quadruplum. Et hoc verum, si res incon-
tinenti post vim illatam tradita sit, sin autem non-
dum tradita, sed promissa ob consensum vimi
passi quidem, contractus iure civili subsistit, ex
quo petenti vi obligationis constitutæ datur ac-
tio, quæ tamen per Reum, obiecta exceptione,
Quod metus causa, eliditur, & penitus enerua-
tur, l. metum, §. prætor, ff. eod. l. non fraudulenter,
ff. de reg. iur. c. Abbas, §. vnde, extr. eod.

*Quibus casibus gestum ob vim & metum
ipso iure nullum est?*

Sunt tamē nouē casus, quib. v. rinq. nulla datur
actio, sed gestum, per vim metumque, licet iure iu-
rando firmatū, ipso iure nullū est. 1. Si per vim
& metum matrimonia sint contracta: cum inuitæ
nuptiæ difficiles exitus consueuerint habere, c. re-
quisiuit, c. gemma, c. cum locum, & , c. veniēs, ex-
tr. de spon. 2. In promissione dotis, l. si mulier, §.
si dos, ff. eod. 3. In alienatione rei Ecclesiæ, 15. q. 6.
c. 1. de iurei. & , c. 2. de reb. Eccles. nō alienan. 4. In
iurisdictione proroganda, c. si diligenti, extr. de
foro comp. 5. In voto, cap. 1. extr. de voto, 15.
q. 1. 6. In autoritate tutoris, l. 1. ff. de auth. tu-
torū. 7. In testamentis, l. qui testamēto, §. fin. ff.

de testam. 8. In sententię pronuntiatione, c. iniustum, 11. quęst. 3. 9. In procuratoris constitutione, arg. c. accedens, extr. de procur.

Nota tamen hęc, quod omne iuramentum, iure Canonico, seruandum sit, quod absque dispendio salutis æternę seruari potest, c. cüm contingat, extr. de iureiur. & c. licet mulieres, de iurei. in 6. Quod procedere etiam putat, si vi metu quę iuramentum extortū sit: iuramentum enim seruandum est, nisi eius petita fuerit relaxatio. Nā in subditis, qui ob causas, etiā ciuiles, à suis dominis iniquę mancipantur, nec aliter relaxantur, nisi, sub iuramento securitatis. i. nisi iuramentū præstent, de non vindicando carcere; In ordinat. Cam. par. 2. tit. 24. constitutum est, vt à tali iuramento relaxatio ad effectum agendi peti possit, in Camera: iuramentum enim nō vinculum iniquitatis, sed veritate, iudicio, & iustitia, tāquam suis comitibus, fulcitum esse debet, c. quantō, & c. etsi Christus, extr. de iureiurando. Forma autē relaxandi est: primò magistratui vel domino territorij, sub quo supplicans captus fuit, pro statu causę scribitur, quia in dubio pro magistratu præsumitur, quod legitimis ex causis quis captus sit. Dein: facti serie transmissa fit communicatio petenti citationem super relaxatione iuramenti, ad effectum agendi, & si quidem eam probabiliter confutare poterit, decernitur petita citatio, quia in principio litis, in dubio magis Actori, quàm Reo fauetur: & cüm enim relaxatio à iuramento ad effectum agendi causę cognitionem requirat, partis aduersę præsentia, quę per huiusmodi absolutionem lædi possit, exigitur. Ergo ci-

go citatione opus est, l. de vnoquoque, ff. de re iudic.

Quæ causa Efficiens huius actionis?

Causa efficiens actionis, quod metus causa, est, vis compulsiva, & metus in constantem virum cadens, vt dictum.

Quæ Materia?

Materia sunt, res, mobiles, & immobiles, corporales, & incorporales, per vim mutata, & ablatæ, omnesq; earum accessiones.

Quæ Forma?

Forma est, bona per vim compulsivã, & metum in constantem virum cadentem, dolo aduersarij, extorta, iussu iudicis restituenda esse, quod si iudicis iussui obtemperatum non fuerit, condemnationem in quadruplum faciendam.

Quis Finis?

Finis est, vt rerum tam mobilium, corporaliũ, quàm immobilium, & incorporaliũ, ablatarum & mutatarum, intra annum simplex restitutio, & post annum, ob protractam recusationem, condemnatio in quadruplum fiat.

Quæ Cognata?

Cognata sunt, actio, Vi bonorum raptorum, & interdicta prohibitoria, & restitutoria: & sũt, Vnde vi, vti possidetis, vtrubi, quod vi, aut clã.

Quæ Pugnancia?

Pugnancia sunt, voluntas vim passi, spontanea

nea traditio, lōgum interuallum inter impressi-
onem & metum, absentia periculi, quod formi-
dandum, vana timiditas, vecordia, l. 2. C. eod. l.
metum autem præsentem, ff. eod.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Negatiua probanda est, si in se includat affirmati-
uam, c. perlatum, extr. eod. c. homine, extr. de elect.

Quod ab initio non tenet, rati habitione potest ro-
borari, c. significatum, & c. cum virum, de reg. iuris.

Iuramentum si factum sit super eo, quod seruari po-
test sine interitu salutis aeternae, valet, alias non, c. si al-
quid, 22. q. 4. c. cum dilectus, extr. eod.

Potius est, mala pati, quam malo consentire, c. ite-
ne, 32. quest. 5.

Si non tenet principale, nec accessorium tenet, c. si
diligenti, extr. de foro competen.

Periurys via nō est aperienda, c. cum dilectus, extr.
eod.

Coacta voluntas, etiam voluntas est, 15. q. 1. c. me-
rito quaritur.

Licet poena ad heredes non transeat, attamen quod
turpiter & scelere quasitum est, ad compendium here-
dis pertinere non debet, eod.

Qui terrore laicorum electioni de se facta renunti-
at, si renuntiatio iuramento, vel fide firmata non sit, re-
gimini, ad quod electus erat, praefici poterit, c. ad aures,
extr. eod.

Probata violentia per testes, res amissae probantur
per iuramentum. Et super valore rerum amissarum

taxae

axatione iudicis premissa, & secuto petentis iuramento fit condemnatio, c. super eo, extr. eod.

Si interesse proficiscitur ex maleficio, id probatur per iusurandum: si autem ex contractu tunc per testes probandum est, c. in primis, 2. q. 1.

DE IN INTEGRVM RE- stitutione.

Titulus XLI.

Continuatio.

Ecclēsia, si grauitē læsa fuerit, nec ordinariū iuris remedium, ad corrigendum, vel emendandum id, quod gestum, vel recuperandum quod amissum est, cōpetat, iudicis officio extraordinariē, exemplo minorum ad quadrienniū in integrum restituitur.

Quid est in integrum Restitutio?

In integrum restitutio est, extraordinarium iuris remedium, quo Ecclesia, vel alij (quibus leges vel Canones restitutionis beneficium, ob iustam causam, non inuident,) læsi & decepti, officio iudicis ordinarij, vel alterius causę cognitionem habentis, in eum statum, in quo erant ante læsionem, reducuntur, 2. q. 3. in fin. & l. 1. C. de sententiam passis.

Quotuplex Restitutio?

Restitutiones varię sunt: Vel enim sunt minorum vel maiorū, iure minorū cōsentur Ecclesia